

MUUD AKTID

EUROOPA KOMISJON

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2011/C 47/07)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamisest.

KOONDDOKUMENT

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006**„LOUGH NEAGH EEL”****EÜ nr: UK-PGI-0005-0796-10.02.2010****KGT (X) KPN ()****1. Nimetus:**

„Lough Neagh Eel”

2. Liikmesriik või kolmas riik:

Ühendkuningriik

3. Põllumajandustootete või toidu kirjeldus:**3.1. Toote liik:**

Klass 1.7. Värske kala, limused ja koorikloomad ning neist valmistatud tooted

3.2. Toote kirjeldus, mida punktis 1 esitatud nimetus tähistab:

Nimetusega „Lough Neagh Eel” tähistatakse nii kollaseid (kohalikult tuntud kui pruunid) kui ka hõbedasi (suguküpsed) määratletud piirkonnast päritud *Anguilla anguilla* (euroopa angerjas) liiki kuuluvaid looduslikes tingimustes kasvavaid angerjaid. Käesolev taotlus on esitatud ainult värske angerja kohta.

Angerjatel „Lough Neagh Eel” on järgmised omadused:

— suur kasv (vähemalt 40 cm pikk, kaal 150-600 g);

— suurem rasvasisaldus kui teistest paikadest pärit angerjatel (suguküpsete angerjate „Lough Neagh Eel” rasvasisaldus on ligikaudu 23 %);

— nooremad, nn pruunid/kollased angerjad on pruuni/kollase varjundiga tumerohelised;

— vanemad, hõbedased angerjad on hõbedase varjundiga mustad;

(¹) ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

- Angerjal „Lough Neagh Eel” on kitsas pea ja lühikese sabaga ümar keha;
- värsket angerja liha on küpsetatult valge, pehme ja kohev ning „mudamaitsega”.

3.3. *Tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul):*

—

3.4. *Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul):*

Sööta ei anta. Angerjad toituvad looduses.

3.5. *Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas:*

Angerjad tuleb püüda määratletud piirkonnast põhjaõngejadadega või veovõrgu meetodit Lough Neagh' piirkonnas või püüki kinnisasukohaga kalatõketelt Loughi suudmest ülesvoolu Lower River Banni jões.

Töödeldud toodete puhul, nagu suitsuangerjas, tähistab geograafiline tähis („Lough Neagh Eel”) toorainet, värsket Lough Neagh' järve angerjat.

3.6. *Erieeskirjad viilutamise, riivimise, pakendamise jm kohta:*

—

3.7. *Erieeskirjad märgistamise kohta:*

—

4. **Geograafilise piirkonna täpne määratlus:**

Lough Neagh Põhja-Iirimaa ja River Banni alamjooks, Lough Neagh' põhjakaldast kuni Cuttsini Coleraine'is.

5. **Seos geograafilise piirkonnaga:**

5.1. *Geograafilise piirkonna eripära:*

150 ruutmiilise pindalaga Lough Neagh on Briti saarte suurim järv ja Euroopa suuruselt viies järv. Sinna suubub mitu jõge ja vesi voolab järvest merre Loughi põhjakaldalt algava River Banni alamjooksul.

Kuna Loughi suubub palju jõgesid, on järves paks settekiht. Need setted on väga tumedad ja koosnevad mudast ja savist, orgaanilisest ainest ning räni sisaldavatest ränivetikate rakukestadest. Muda ja savi on tekkinud peamiselt jõgedest kanduvast heljumist, samas kui orgaaniline aine on osaliselt pärit valgaldelt ja osaliselt moodustunud järves tekkinud materjalist. Need on oma laadilt ja suuruselt sobiv levila arvukate selgrootute eluvormide jaoks, eelkõige surusääsklaste (*Chironomidae*) vastsete jaoks, kes on teadaolevalt järve põhjakooslustes valdavad ja moodustavad suurema osa angerja toidusest.

Lough on toitainerikas (hüpertroofiline) ja saab pidevalt õhku ringjalt puhuvast tuultest, mis tagab, et järve rikkalik loodus ei kaota oluliselt hapnikku soojematel kuudel.

Klaasangerjad rändavad Sargasso merest läbi Atlandi ookeani piki Golfi hoovust põhja poole. Nad suunduvad mööda Põhja-Atlandi hoovust Iirimaa poole. Angerjad saavad River Banni loodealadele Põhja-Iirimaa põhjarannikul Coleraine'is, kus need kas välja püütakse ja veoautodega edasi toimetatakse või kust need ise ülesvoolu Lough Neagh' järve ujuvad. Loughi järve jõudes jäävad angerjad paigale, toituvad ja saavad suguküpsaks, kuni nad on valmis tagasi pöörduma Sargasso merre kudemaks. Suguküpsed angerjad lõpetavad toitumise ja naasevad instinktiivselt oma kudemisaladele. Ainus otsetee angerjate merre naasmiseks on River Banni alamjooks.

Angerjaid „Lough Neagh Eel” püütakse kolmel traditsioonilisel eri meetodil, millest kaks meetodit on kollaste angerjate püüdmiseks ja kolmas meetod hõbedaste angerjate püüdmiseks:

Kollased angerjad

Põhjaõngejada meetod

Kalurid lasevad vette kuni neli ligikaudu ühe miili pikkust nailonliini, millest igäühe küljes on umbes 400 söödaga õngekonksu. Need liinid nõutakse seejärel järgmise päeva varajastel hommikutundidel. Selle käigus võetakse õngeliin käsitsi paati ja püütud angerjaid hoitakse tünnes, millest pumbatakse läbi värsket vett, et minimeerida kalade suremust.

Kalasaak viiakse kaldale, kus alla 16 tolli (40 cm) pikkused angerjad vastavalt Lough Neagh' kalurite kooperatiivühistu Lough Neagh Fisherman's Co-operative Society eeskirjadele Loughi järve tagasi lastakse, et tagada jätkusuutlikud varud tuleviku jaoks.

Veovõrk

Kuni 90 jardi (82,3 m) pikkusi ja 18 jardi (16,5 m) kõrguseid võrke veetakse käsitsi. Võrkude külge kinnitatud köite tõmbamiseks kasutatakse küll hüdraulilisi järevedajaid, aga võrgud ise tuleb nn kuivata käsitsi, mitte neid laevaga järel vedades. Loughi järvepõhja kaitsmiseks on angerjate traalpiük keelatud.

Kalurid juhivad erinevates keskkonna- ja ilmastikutingimustes parima püügikoha kindlakstegemisel sageli oma kogemusest ja Loughi põhjalikust tundmisest.

Kaldale toodud angerjad sorteeritakse ja alla 40 cm pikkused kalad lastakse kalavarude jätkusuutliku majandamise põhimõtet järgides Loughi järve tagasi. Teised varude jätkusuutliku majandamise meetmed on veel püügikeeluaeg ja päevane püügikvoot.

Hõbedased angerjad

Hõbedased angerjad on angerjad, kes on saanud suguküpsiks Lough Neagh' järves ja asuvad seejärel instinktiivselt rändele põhjapoolse ranniku suunas ja sealt edasi Sargasso merre paljunema.

Hõbedast angerjat võib püüda ainult 1. juunist veebruari lõpuni.

Neid püütakse kinnisasukohaga kalatõketelt Toomebridge'i juures Lough Neagh' põhjakaldal asuvast väljavoolukohast ja Kilreas, mis asub Lough Neagh'ist umbes 15 miili edasi põhja pool River Banni alamjooksul.

Hõbedased angerjad rändavad ainult pimedal ajal ja neid püütakse öösel, asetades suured koonusjad pujustega mõrrad kalatõkete juures vette. Jões on iga võrgu kõrval sump, kuhu pannakse püütud angerjad. Neid sumpasid saab tõsta ja madalamale lasta vastavalt jõe veetasemele, mis kõigub vastavalt sademete hulgalet.

Seejärel viiakse angerjad kooperatiivühistu vabrikusse sorteerimiseks ja edasi transportimiseks, sama tehakse ka kollaste angerjatega.

Jätkusuutlikkus ja varude majandamine

Euroopa angerjas on kantud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) II lisasse. Lisaks on nõukogu määruses (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks, tehtud ettepanek koostada angerjavarude majandamiskavad.

Euroopa angerja varude jätkusuutlikkuse tagamiseks Neagh/Banni valglas on kehtestatud angerjavarude majandamiskava, mis töötati välja ja mida juhitakse koos kooperatiivühistuga Lough Neagh Fisherman's Co-operative Society. Varude säilitamiseks on kehtestatud mitmeid meetmeid. Praktikas juhitakse neid meetmeid täielikult läbi litsentsisüsteemi, mida haldab see kooperatiivühistu. Litsentsi taotlejate suhtes ei ole seatud piiranguid. Litsentsi taotlemise eeltingimuseks ei ole ühistu liikmeks olemine, aga kalur, kellele litsents antakse, võib saada kooperatiivühistu liikmeks.

Lough Neagh Fisherman's Co-operative Society tagab angerjapüügi jätkusuutlikkuse mitmete meetmete abil:

- litsentside väljastamise piiramine – kooperatiiv väljastab igal aastal ligikaudu 180 litsentsi. Litsentsiga reeder peab kalapüügi ajal alati ise laeval viibima;
- kalapüügimeetodite piiramine – angerjapüügil võib kasutada ainult põhjaõngejadade või veovõrgu meetodit. Ette on nähtud maksimaalne lubatud õngekonksude arv. Nii laeva kui ka võrgu suuruse suhtes on samuti kehtestatud piirangud;
- püügikvoodid – järvest üleüügi vältimiseks on igale laevale kehtestatud päevane püügikvoot;
- minimaalne püügikala suurus – kalurid peavad alla 40 cm pikkused angerjad vette tagasi laskma. Kui alamõõdulisi angerjaid saadetakse vabrikusse, lastakse nad seal vette tagasi ja eeskirjade rikkujatele võidakse määrata trahv;
- kehtivad püügikeeluajad – nii kollase kui ka hõbedase angerja püük toimub igal aastal ainult kindlas ajavahemikus, et võimaldada varude taastumist;
- kaitseteenistus – tegutseb ööpäevaringselt ja kontrollib, et angerjat püüaksid ainult litsentsiga kalurid;
- „Trap & truck” (püüa ja vea) toiming – selleks, et aidata angerjamaimudel piki River Banni jõge ülesvoolu Lough Neagh’ järve jõuda, püütakse maim angerjamõrdadesse ja veetakse sumpades Loughi järve, et suurendada igal aastal järve jõudvate angerjamaimude arvu;
- traditsioonilised õlgedest punutud köied – õlgedest käsitsi punutud köied asetatakse angerjamaimude läbiminekukohtadesse, et aidata neil liikuda ülesvoolu Loughi järve. See suurendab angerjamaimude Loughi järve sisserände õnnestumise määra;
- kalatõketesse jäetakse emaskalade jaoks läbipääsuavad (nn *Queen’s Gap*) – hõbedase angerja püüdmiseks seatud kalatõketesse jäetakse läbipääsuavad emaskala jaoks, nii et 10 % kalast jääb püüdmata ja naaseb sigimisalale Sargasso meres;
- angerjamaimu ostetakse teistest piirkondadest, et toetada varude loomulikku täienemist – viimastel aastatel on angerjamaimude looduslik ränne Lough Neagh’ vähenenud ja seepärast ostab kooperatiiv teistest piirkondadest angerjamaimu, kes siis kasvavad suguküpseks Loughi järves. See, et need angerjamaimud kasvavad suguküpseks Loughis, annab neile angerja „Lough Neagh Eel” eriomadused.

5.2. Toote eripära:

Angerjad „Lough Neagh Eel” on tuntud kogu Euroopas oma suure rasvasisalduse poolest (suguküpsed angerjad sisaldavad ligikaudu 23 % rasva), mistõttu need sobivad ideaalselt suitsutamiseks. Praktiliselt kõik Lough Neagh’st püütud angerjad müüakse väljaspool Iirimaad. Osa viiakse Billingsgate’i Londonis, kuid enamik läheb Hollandisse ja Põhja-Saksamaale, kus need suitsutatakse.

Angerjad „Lough Neagh Eel” toituvad peamiselt selgrootutest vastsetest, kes on Lough Neagh’s valdavad. Toitumisviisi tõttu on neil angerjatel kitsam pea kui teiste piirkondade angerjatel, kes toituvad kalast.

Angerjat püütakse säästlike püügitehnikatega, mis tagavad angerjapüügi hea majandamise.

5.3. Põhjuslik seos geograafilise piirkonna ja (kaitstud päritolunimetusega) toote kvaliteedi või omaduste vahel või (kaitstud geograafilise tähisega) toote erilise kvaliteedi, maine või muude omaduste vahel:

Seose geograafilise piirkonnaga loovad kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas pikaajaline angerjapüügi traditsioon ja püügitehnikad. Lisaks on taotluse esitamisel lähtutud sellest, et „Lough Neagh Eel” on tuntud teistest piirkondadest pärit angerjatest suurema rasvasisalduse poolest.

Lough Neagh on Briti saarte suurim mageveejärv, millel on palju eriomadusi, nagu on kirjeldatud punktis 5.1, ja mis on väärtuslikku toitu andvaks levilaks, tänu millele on Lough Neagh' järve angerjad oma suurema rasvasisalduse poolest ainulaadsed.

Lough Neagh' angerjapüügi ajalooline traditsioon ulatub kaugemale minevikku ja on tõendeid selle kohta, et looduslikku angerjat on järvest püütud pronksiajast peale. Kindlaksmääratud geograafilise piirkonna angerjapüügitehnikad on olnud kasutusel pikka aega ja neid kasutatakse veel tänapäevalgi.

Kalurid püüavad angerjat ikka veel samade traditsiooniliste meetoditega, mida on kasutanud paljud põlvkonnad enne neid. Angerjapüüki hallatakse ka Lough Neagh Fisherman's Co-operative Society jätkusuutlike meetodite abil. Kasutatavad püügivõtted hõlmavad läbipääsuavasid emaskala jaoks (*Queen's Gap*) angerja kalatõketest 10 % kalade läbilaskmiseks, et võimaldada (suguküpsetel) hõbedastel angerjatel naasta sigimisaladele Sargasso meres.

Lough Neagh' angerjapüügi tähtsus ja maine on säilinud läbi aegade. Piirkonna kaluritest on kirjutatud rohkesti luuletusi ja neil on palju angerjapüügiga seotud ebauskumusi. Hilisemal ajal Toome'i linna püstitatud skulptuur, mis kujutab ujuvaid angerjaid, näitab angerjapüügi tähtsust kohalikus ajaloos ja piirkonna kultuuripärandis.

Enamik angerjatest „Lough Neagh Eel” müüakse kauplejatele Madalmaades, kus Lough Neagh' angerjad on klassifitseeritud suitsutamise puhul maailma parimaks. Lough Neagh'st pärit angerjad on sellisena väga nõutud kaup ja nende hinnad on kõrgemad kui kasvanduse angerjal või mujalt püütud angerjal.

Viide spetsifikaadi avaldamisele:

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 5 lõige 7)

<http://www.defra.gov.uk/foodfarm/food/industry/regional/foodname/products/documents/lough-neagh-eel-pgi.pdf>
